

İlgili Kanun / Madde
6356 S. STK/5

YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2026/6785

Karar No. 2026/6016

Tarihi: 22.06.2026

- İŞ KOLU TESPİTİ
- İŞYERİ
- BİR İŞYERİNDE BİRDEN FAZLA TEKNİK AMACIN BULUNMASI DURUMUNDA AĞIRLIKLI İŞE GÖRE İŞKOLUNUN BELİRLENECEĞİ
- BELEDİYE İŞYERLERİNDE İŞKOLU TESPİTİ

ÖZETİ İşkolu, toplu iş hukukumuzun en önemli kavramlarından biridir. 6356 sayılı Kanun'un 3/1 hükmü gereğince, sendikalar kuruldukları işkolunda faaliyette bulunurlar. Bu anlamda toplu iş hukukumuzda işkolu esasına göre sendikalaşma ilkesinin kabul edildiği ve işkolu kavramı ile sendikaların hukuki olarak faaliyet sınırının belirlendiği ifade edilebilir. 6356 sayılı Kanun'un 4/1 hükmüne göre işkolları, Kanun'a ekli (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

İşkolu kavramı ile çalışma yaşamında benzer nitelikte olan faaliyet türleri gruplandırılmak suretiyle tasnif edilmektedir. Hukukumuzda, bu suretle oluşturulan işkolu sayısı yirmi olarak belirlenmiştir. İşkolu tespitinde birim olarak işyerinin esas alınacağı normatif düzenlemelerin tartışmasız bir sonucudur. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2. maddesinin gerekçesinde, işyeri, teknik bir amaca, diğer bir deyişle mal ve hizmet üretimine yönelik ve değişik unsurlardan meydana gelen bir birim olarak belirtilmiştir. İşyerinin sınırlarının saptanmasında işyerine bağlı yerler ile eklentiler ve araçların bir birim kapsamında oldukları belirtildikten sonra özellikle bir işyerinin mal ve hizmet üretimi için ayrı bir alanı da

kullanması halinde bunların tek işyeri mi yoksa birbirinden bağımsız işyerleri mi sayılacağı konusunda amaçta birlik, aynı teknik amaca bağlı olarak üretimde bulunma, nitelik yönünden bağlılık ile yönetimde birlik, aynı yönetim altında örgütlenmiş olma koşullarının aranacağı düzenlenmiştir.

İşyeri kavramının unsurları da nazara alındığında, teknik amaç doğrultusunda yapılan işin niteliğine göre işkolunun belirlenmesi gerektiği ifade edilebilir. Bununla birlikte, aynı işyerinde farklı nitelikte mal veya hizmet üretimlerinin söz konusu olması durumunda, birden fazla teknik amaç mevcut olabilir. Bu ihtimalde, işyerinde yürütülen faaliyet kapsamındaki ağırlıklı işin niteliğine göre işkolunun tespit edilmesi gerekmektedir (Fevzi Şahlanan, Toplu İş Hukuku, İstanbul, 2020, s.50; Aziz Can Tuncay, Burcu Savaş Kutsal, Toplu İş Hukuku, İstanbul, 2019, s.50)

Dairemiz içtihadına göre belediyelerin görev, sorumluluk ve imtiyazları kapsamında yer alan faaliyetlerin yürütülmesi ve yapılan işin niteliğine ilişkin ayrıksı bir düzenleme bulunmaması durumunda gerek doğrudan belediyeye ait işyerleri gerekse belediye şirketlerine ait işyerlerinin kural olarak genel işler işkolunda yer aldığı kabul edilmektedir (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, 13.10.2022 tarihli ve 2022/12975 Esas, 2022/12276 Karar sayılı kararı).

5216 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 14. maddesinde belirtilen faaliyetlerin, belediyeler tarafından yerine getirilmesi bakımından bir görev ve sorumluluk olarak öngörülmesi sebebiyle belediye hizmetleri kapsamında değerlendirilmesi gerektiği tartışmasızdır. Bununla birlikte 5393 sayılı Kanun'un 15. maddesinde belirtilen faaliyetlerin yetki ve imtiyaz olarak öngörülmesi sebebiyle anılan hüküm bakımından ayrıca değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı asıl ve birleşen dosya davacılarından Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası(Genel-İş Sendikası), Tüm Belediye ve Genel Hizmet İşçileri Sendikası (Hizmet-İş Sendikası) ve Türkiye Belediyeler ve Genel

Hizmetler İşçileri Sendikası (Belediye-İş Sendikası) vekilleri tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçelerinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

1. Asıl davada davacı Genel-İş Sendikası vekili dava dilekçesinde; işveren İSPER İstanbul Personel Yönetim AŞ'nin (İSPER Şirketi) İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait belediye iktisadi teşekkülü olduğunu, piyasaya hizmet vermediğini, söz konusu belediye şirketinin belediye hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla kurulduğunu, İşkolları Yönetmeliği'ne göre Kanunlarla belediyelere verilen görevler ile belediyelerin üstlendiği bütün diğer işlerin *genel işler* işkolu kapsamında yer aldığını, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun (6356 sayılı Kanun) 4/2 hükmü uyarınca, işkolunun o işyerindeki asıl işe göre belirlenmesi gerektiğini, dava konusu işyerinde asıl işin *genel işler* işkoluna girdiğini, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun (5393 sayılı Kanun) 15-(a) hükmünde "*belde sakinlerinin mahalli, müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak*" biçiminde geniş bir tanımla belediye hizmetinin kapsamının tespit edildiğini, dava konusu 1290442.034 sicil No.lu işyerinde belediye hizmeti ifa edildiğini, davalı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (Bakanlık) tarafından yapılan tespitin mevzuat hükümleri ışığında hukuka aykırı olduğunu, tespitin hukuki temeli bulunmadığını belirterek 30.01.2025 tarihli ve 32798 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2025/23 Karar No.lu işkolu tespit kararının iptali ile dava konusu işyerinin İşkolları Yönetmeliği'nin 20 sıra No.lu *genel işler* işkoluna girdiğinin tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

2. Birleşen 2025/48 Esas numaralı dava dosyasında davacı Elektrik, Gaz, Su ve Baraj Çalışanları Sendikası (Disk Enerji-Sen Sendikası) vekili dava dilekçesinde; dava Bakanlık tarafından tespiti konu işyerinde çalışan işçilerin yaptıkları işin hatalı belirlendiğini, dava konusu işyerinde çalışan işçilerin dava dışı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresine (İSKİ) bağlı olarak çalıştıklarını, İSKİ tarafından yürütülen faaliyetin ise İşkolları Yönetmeliği'nin 14 sıra No.lu *enerji* işkoluna girdiğini, dava konusu işyerindeki temel insan kaynaklarının yürütülmesi faaliyetinin asıl işe yardımcı iş kapsamında *enerji* işkolunda yer aldığını belirterek 30.01.2025 tarihli ve 32798 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2025/23 Karar No.lu işkolu tespit kararının iptali ile dava konusu işyerinin İşkolları Yönetmeliği'nin 14 sıra No.lu *enerji* işkoluna girdiğinin tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

3. Birleşen 2025/121 Esas numaralı dava dosyasında davacı Hizmet-İş Sendikası vekili dava dilekçesinde; başvuru üzerine davalı Bakanlık tarafından yapılan inceleme sonucu 30.01.2025 tarihli ve 32798 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2025/23 Karar No.lu işkolu tespitinde; İSPER Şirketi'nin 1290442.034 sicil No.lu işyerinde İSKİ ünvanlı İdarenin bilgisi ve yönlendirmesi doğrultusunda,

anılan projede istihdam edilen işçilerin; çalışma sürelerinin takibi, ücret ve ücretin bordrolaması işlerinin takibi, personelin yıllık ücretli izin ve diğer izinlerinin hesaplanması, personelin izne çıkartılması, puantajların tutulması ve İdareye iletilmesi, İdarenin talebi üzerine personelin disiplin işlerinin yürütülmesi ve İdareye raporlamak gibi temel insan kaynakları hizmetlerinin sunulması faaliyetinin yürütüldüğü, bu faaliyetin İşkolları Yönetmeliği'nin 10 sıra No.lu *ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar* işkolunda yer aldığının tespit edildiğini, söz konusu tespitin 6356 sayılı Kanun'a, 5393 sayılı Kanun'a, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na (5216 sayılı Kanun), 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'a (2560 sayılı Kanun), İşkolları Yönetmeliği'ne ve Yargıtayın yerleşik içtihatlarına aykırı olduğunu, İSPER Şirketinin belediye hizmetlerini yürütmek üzere kurulduğunu, işyerinde yürütülen faaliyetin belediyelerin görev ve sorumlulukları altında olan belediye hizmetleri olduğunu ileri sürerek davalı Bakanlığın işkolu tespiti kararının iptali ile işkolu tespiti konusu 1290442.034 sicil No.lu işyerinde yürütülen işlerin *genel işler* işkoluna girdiğinin tespitine karar verilmesi talep etmiştir.

4. Birleşen 2025/45 Esas numaralı dava dosyasında davacı Belediye-İş Sendikası vekili dava dilekçesinde; davalı Bakanlık tarafından yapılan inceleme sonucu 30.01.2025 tarihli ve 32798 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2025/23 Karar No.lu işkolu tespitinin hukuka aykırı olduğunu, işveren İSPER Şirketinin İstanbul Büyükşehir Belediyesine ait belediye şirketi olduğunu, İSPER Şirketinin belediye hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla kurulduğunu, İşkolları Yönetmeliği'ne göre Kanunlarla belediyelere verilen görevler ile belediyelerin üstlendiği bütün diğer işlerin *genel işler* işkolu kapsamında yer aldığını, 6356 sayılı Kanun'un 4/2 hükmü uyarınca, işkolunun o işyerindeki asıl işe göre belirlenmesi gerektiğini, dava konusu işyerlerinde asıl işin *genel işler* işkoluna girdiğini, 5393 sayılı Kanun'un 15. maddesinde, belediyelerin yetki ve imtiyazlarının sayıldığını, işkolu tespitine konu olan işyerlerinin de belediye hizmetleri kapsamındaki işlerin görülmesi ve belediye işlerine yardımcı işlerin ifasını yerine getirdiğini, 15-(a) hükmünde "*belde sakinlerinin maballi, müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak*" şeklindeki düzenleme uyarınca İSPER Şirketinin davaya konu işyerlerinde belediye hizmeti ifa edildiğini belirterek 30.01.2025 tarihli ve 32798 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2025/23 Karar No.lu işkolu tespit kararının iptali ile işkolu tespiti konusu 1290442.034 sicil No.lu işyerinde yürütülen işlerin *genel işler* işkoluna girdiğinin tespitine karar verilmesi talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Bakanlık vekili asıl ve birleşen davalara cevap dilekçelerinde; Bakanlık iş müfettişleri tarafından mahallinde yapılan inceleme sonucunda düzenlenen inceleme raporunda; İSPER Şirketinin 1290442.034 sicil No.lu işyerinde İSKİ ünvanlı İdarenin bilgisi ve yönlendirmesi doğrultusunda, anılan projede istihdam edilen işçilerin; çalışma sürelerinin takibi, ücret ve ücretin bordrolaması işlerinin

takibi, personelin yıllık ücretli izin ve diğer izinlerinin hesaplanması, personelin izne çıkartılması, puantajların tutulması ve İdareye iletilmesi, İdarenin talebi üzerine personelin disiplin işlerinin yürütülmesi ve İdareye raporlamak gibi temel insan kaynakları hizmetlerinin sunulması faaliyetinin yürütüldüğü, İşkolları Yönetmeliği'nde yer alan "*belediyelerin şirketleri, bağlı kuruluşları, müessese ve işletmeleri ile bunların birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketlerin diğer işkollarında faaliyet gösteren işyerleri hariç*" şeklindeki düzenleme de gözetilerek işkolu tespiti talep edilen işyerinde büro işi yapıldığı, bu nedenle yapılan işin İşkolları Yönetmeliği'nin 10 sıra No.lu *ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar* işkoluna girdiğinin tespit edildiğini, müvekkili Bakanlık tarafından yapılan dava konusu 2025/23 Karar sayılı işkolu tespitinin usul ve kanuna uygun olduğunu belirterek asıl ve birleşen davaların reddine karar verilmesini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; davanın süresinde açıldığı, işveren İSPER Şirketinin, İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki olduğu, 5393 sayılı Kanun'un 14. maddesinde belirlenen sorumluluklar çerçevesinde kurulduğu, belediyeler tarafından kurulmuş şirketlerin, belediye hizmetlerini yerine getirdikleri, Yargıtay uygulaması uyarınca belediyelerin görev ve yetkileri kapsamında yer alan faaliyetlerin yürütülmesi ve yapılan işin niteliğine ilişkin ayrıkı bir düzenleme bulunmaması durumunda gerek doğrudan belediyeye ait işyerleri gerekse belediye şirketlerine ait işyerlerinin kural olarak *genel işler* işkolunda yer aldığının kabulü gerektiği, tespiti konu işyerinde İSKİ'nin idari birimlerine işçi temin edilmesi hizmet alımı sözleşmesine bağlı faaliyet yürütüldüğü, söz konusu faaliyet belediyelerin görev ve yetkileri kapsamında bulunduğu işkolu tespiti konusu 1290442.034 sicil No.lu işyerinin *genel işler* işkoluna girdiği gerekçesi ile 2025/48 Esassayılı birleşen davanın reddine, asıl dava ile diğer birleşen davaların kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı Bakanlık ve davacı Disk Enerji-Sen Sendikası vekili tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; Bakanlık tarafından 12.05.2023 tarihli ve 32188 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşkolları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 5. maddesi ile İşkolları Yönetmeliği'ne ekli cetvelin 20 sıra No.lu *genel işler* işkolunda değişiklik yapıldığı, söz konusu değişiklikle "*belediyelerin şirketleri, bağlı kuruluşları, müessese ve işletmeleri ile bunların birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketlerin diğer iş kollarında faaliyet gösteren iş yerleri hariç*" ibaresi eklendiği, söz konusu Yönetmelik değişikliğinin değerlendirilmesi neticesinde; yapılan işin belediyelerin görev, sorumluluk ve imtiyazları kapsamında yer almadığı, bu nedenle belediye hizmetleri kapsamında sayılamayacağı, dava konusu işyerinde yapılan işin *ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar* işkolunda yer aldığı,

davalı Bakanlık tespitinin yerinde olduğu gerekçesi ile İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak kurulan yeni hükümle asıl ve birleşen davaların reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1. Davacı Genel-İş Sendikası vekili temyiz dilekçesinde; dava dilekçesinde belirttiği sebepleri ileri sürerek Bölge Adliye Mahkemesinin tespiti konu işyerinin *ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar* işkolunda yer aldığına dair kabulünün isabetli olmadığını belirterek temyiz yoluna başvurmuştur.

2. Davacı Hizmet-İş Sendikası vekili temyiz dilekçesinde; dava dilekçesinde belirttiği sebepleri ileri sürerek Bölge Adliye Mahkemesinin tespiti konu işyerinin *ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar* işkolunda yer aldığına dair kabulünün isabetli olmadığını belirterek temyiz yoluna başvurmuştur.

3. Davacı Belediye-İş Sendikası vekili temyiz dilekçesinde; dava dilekçesinde belirttiği sebepleri ileri sürerek Bölge Adliye Mahkemesinin tespiti konu işyerinin *ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar* işkolunda yer aldığına dair kabulünün isabetli olmadığını belirterek temyiz yoluna başvurmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, 6356 sayılı Kanun'un 4 ve 5. maddeleri kapsamında işkolu tespitine itiraz istemine ilişkindir.

Somut uyuşmazlıkta Bakanlık tarafından 30.01.2025 tarihli ve 32798 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2025/23 Karar No.lu işkolu tespit kararı ile İSPER Şirketinin 1290442.034 sicil No.lu işyerinde yapılan işin "*İSKİ idari Birimler Personel Temini İş*" projesinde, İSKİ ünvanlı İdarenin bilgisi ve yönlendirmesi doğrultusunda, anılan projede istihdam edilen işçilerin; çalışma sürelerinin takibi, ücret ve ücretin bordrolaması işlerinin takibi, personelin yıllık ücretli izin ve diğer izinlerinin hesaplanması, personelin izne çıkartılması, puantajların tutulması ve İdareye iletilmesi, İdarenin talebi üzerine personelin disiplin işlerinin yürütülmesi ve İdareye raporlamak gibi temel insan kaynakları hizmetlerinin sunulması faaliyetinin yürütüldüğü, bu nedenle yürütülen faaliyetin İşkolları Yönetmeliği'nin 10 sıra No.lu *ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar* işkolunda yer aldığı belirlenmiştir.

6356 sayılı Kanun'un 5. maddesi gereğince davalı Bakanlık iş müfettişi tarafından yapılan işkolu tespiti incelemesi sonucunda tanzim edilen 21.08.2024 tarihli ve 10937-İNC-24,10931-INC-19 No.lu inceleme raporunda; tespiti konu 1290442.034 SGK sicil No.lu işyerinde İSKİ ünvanlı İdarenin bilgisi ve yönlendirmesi doğrultusunda, anılan projede istihdam edilen işçilerin; çalışma sürelerinin takibi, ücret ve ücretin bordrolaması işlerinin takibi, personelin yıllık ücretli izin ve diğer izinlerinin hesaplanması, personelin izne çıkartılması, puantajların tutulması ve İdareye iletilmesi, İdarenin talebi üzerine personelin disiplin işlerinin yürütülmesi ve İdareye raporlamak gibi temel insan kaynakları hizmetlerinin sunulması faaliyetinin yürütüldüğü, İşkolları Yönetmeliği'nde

"belediyelerin şirketleri, bağlı kuruluşları, müessese ve işletmeleri ile bunların birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketlerin diğer işkollarında faaliyet gösteren işyerleri hariç" tutulduğuna dair ayrıkçı düzenleme bulunduğu, bu düzenlemeye göre işyerinde yürütülen faaliyetlerin İşkolları Yönetmeliği'nin 10 sıra No.lu *ticaret, büro, eğitim ve güzel sanatlar* işkolunda yer aldığı tespit edilmiştir.

İşkolu, toplu iş hukukumuzun en önemli kavramlarından biridir. 6356 sayılı Kanun'un 3/1 hükmü gereğince, sendikalar kuruldukları işkolunda faaliyette bulunurlar. Bu anlamda toplu iş hukukumuzda işkolu esasına göre sendikalaşma ilkesinin kabul edildiği ve işkolu kavramı ile sendikaların hukuki olarak faaliyet sınırının belirlendiği ifade edilebilir. 6356 sayılı Kanun'un 4/1 hükmüne göre işkolları, Kanun'a ekli (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

İşkolu kavramı ile çalışma yaşamında benzer nitelikte olan faaliyet türleri gruplandırılmak suretiyle tasnif edilmektedir. Hukukumuzda, bu suretle oluşturulan işkolu sayısı yirmi olarak belirlenmiştir. İşkolu tespitinde birim olarak işyerinin esas alınacağı normatif düzenlemelerin tartışmasız bir sonucudur. 4857 sayılı İş Kanunu'nun 2. maddesinin gerekçesinde, işyeri, teknik bir amaca, diğer bir deyişle mal ve hizmet üretimine yönelik ve değişik unsurlardan meydana gelen bir birim olarak belirtilmiştir. İşyerinin sınırlarının saptanmasında *işyerine bağlı yerler ile eklentiler ve araçların* bir birim kapsamında oldukları belirtildikten sonra özellikle bir işyerinin mal ve hizmet üretimi için ayrı bir alanı da kullanması halinde bunların tek işyeri mi yoksa birbirinden bağımsız işyerleri mi sayılacağı konusunda *amaçta birlik*, aynı teknik amaca bağlı olarak üretimde bulunma, nitelik yönünden bağlılık ile *yönetimde birlik*, aynı yönetim altında örgütlenmiş olma koşullarının aranacağı düzenlenmiştir.

İşyeri kavramının unsurları da nazara alındığında, teknik amaç doğrultusunda yapılan işin niteliğine göre işkolunun belirlenmesi gerektiği ifade edilebilir. Bununla birlikte, aynı işyerinde farklı nitelikte mal veya hizmet üretimlerinin söz konusu olması durumunda, birden fazla teknik amaç mevcut olabilir. Bu ihtimalde, işyerinde yürütülen faaliyet kapsamındaki ağırlıklı işin niteliğine göre işkolunun tespit edilmesi gerekmektedir (Fevzi Şahlanan, Toplu İş Hukuku, İstanbul, 2020, s.50; Aziz Can Tuncay, Burcu Savaş Kutsal, Toplu İş Hukuku, İstanbul, 2019, s.50).

Dairemiz içtihadına göre belediyelerin görev, sorumluluk ve imtiyazları kapsamında yer alan faaliyetlerin yürütülmesi ve yapılan işin niteliğine ilişkin ayrıkçı bir düzenleme bulunmaması durumunda, gerek doğrudan belediyeye ait işyerleri gerekse belediye şirketlerine ait işyerlerinin kural olarak *genel işler* işkolunda yer aldığı kabul edilmektedir (Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, 13.10.2022 tarihli ve 2022/12975 Esas, 2022/12276 Karar sayılı kararı).

5216 sayılı Kanun'un 7. maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 14. maddesinde belirtilen faaliyetlerin, belediyeler tarafından yerine getirilmesi bakımından bir görev ve sorumluluk olarak öngörülmesi sebebiyle belediye hizmetleri kapsamında değerlendirilmesi gerektiği tartışmasızdır. Bununla birlikte 5393 sayılı Kanun'un 15.

maddesinde belirtilen faaliyetlerin yetki ve imtiyaz olarak öngörülmesi sebebiyle anılan hüküm bakımından ayrıca değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Nitekim 5393 sayılı Kanun'un 15/1-(a) hükmünde "*Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak*" şeklindeki düzenleme ile yerel hizmetler bakımından belediyelerin genel yetkili olması öngörülmüş ise de hangi nitelikteki faaliyetlerin münhasıran belediyelerin görev ve sorumlulukları kapsamında belediye hizmeti sayılması gerektiği belirlenmelidir.

Belediyelerin yetkileri, kendilerine verilen görevleri yerine getirmek için onlara tanınan ve kamu gücünden kaynaklanan üstünlük ve ayrıcalıklar olup bu yetkiler 5393 sayılı Kanun'un 15. maddesinde düzenlenmiştir (Metin Günday, İdare Hukuku, Ankara, Onuncu Baskı, 2011, s. 493).

5393 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde de ifade edildiği üzere açıkça başka bir kamu kurum ve kuruluşuna verilmeyen *mahallî müşterek* nitelikteki her türlü görev ve hizmetin belediyelerce yapılacağı ve bazı istisnalarla belediyelerin, *mahallî müşterek hizmetler* bakımından kendi sınırları içinde genel yetkili oldukları öngörülmüştür.

Belirtmek gerekir ki esasında serbest bir şekilde herkes tarafından yapılabilen mal ve hizmet üretimi faaliyetlerinin de belediyelerce yapılabilmesine imkân tanındığı anlaşılmış ise de bu faaliyetlerin münhasıran belediyelerin yetkileri ve imtiyazları kapsamında yürütüldüğü kabul edilemez. Bu itibarla açıklanan nitelikteki işyerlerinde yürütülen faaliyetlerin niteliğine göre değerlendirme yapılması gerektiği tartışmasızdır.

Bununla birlikte Bakanlık tarafından 12.05.2023 tarihli ve 32188 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşkolları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik'in 5. maddesi ile İşkolları Yönetmeliği'ne ekli cetvelin 20 No.lu *genel işler* işkoluna dâhil olan işler bakımından değişiklik yapılmış, söz konusu değişiklikle "*Belediye hizmetleri*" ibaresinden sonra gelmek üzere "*belediyelerin şirketleri, bağlı kuruluşları, müessese ve işletmeleri ile bunların birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketlerin diğer işkollarında faaliyet gösteren işyerleri hariç*" ibaresi eklenmiştir.

Söz konusu değişiklikle bir kısım işyerlerinin belediye hizmetleri ve dolayısıyla *genel işler* işkolu kapsamı dışında tutulduğu, *genel işler* işkolu kapsamı dışında tutulduğu belirtilen işyerlerinin ise belediyelerin şirketleri, bağlı kuruluşları, müessese ve işletmeleri ile bunların birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip olduğu şirketlerin "*diğer işkollarında faaliyet gösteren işyerleri*" şeklinde açıklandığı görülmektedir.

Belirtmek gerekir ki "*diğer işkollarında faaliyet gösteren işyerleri*"nin tespiti noktasında belediye hizmetlerinin belirleyici olacağı, anılan ibarenin 5393 sayılı Kanun ve 5216 sayılı Kanun'da sayılan, belediyelerin yetki ve imtiyazları kapsamında yürütülen ve esasında serbest bir şekilde herkes tarafından yapılabilen

mal ve hizmet üretimi faaliyetleri şeklinde değerlendirilmesi gerektiği ve Dairemiz uygulaması yönünde olduğu anlaşılmaktadır.

Dava konusu 1290442.034 sicil No.lu işyerlerinde yapıldığı tespit edilen İstanbul Büyükşehir Belediyesine bağlı İSKİ'ye personel temini faaliyetinin, 5216 sayılı Kanun'un 7/1-(i) hükmü uyarınca belediyeler tarafından yerine getirilmesinin bir görev ve sorumluluk olarak öngörülmesi sebebiyle, belediye hizmetleri kapsamında değerlendirilmesi gerektiği açıktır. Bu itibarla belirtilen işyerinin *genel işler* işkolunda yer aldığı kabul edilmelidir.

Açıklanan bu maddi ve hukuki olgularla dosya kapsamında mevcut deliller, bilirkişi raporu ve iş müfettişi raporundaki tespitlere göre Bakanlık işkolu tespit kararı isabetli olduğundan davanın reddine karar verilmesi gerekirken yanılığalı değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir.

Belirtilen sebeplerle, 6356 sayılı Kanun'un 5/1 hükmü uyarınca Bölge Adliye Mahkemesi hükmünün bozulmak suretiyle ortadan kaldırılması ve aşağıdaki gibi karar verilmesi gerekmiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Yukarıda tarih ve sayısı belirtilen Bölge Adliye Mahkemesi kararının **BOZULARAK ORTADAN KALDIRILMASINA,**

1. Asıl dava ile 2025/121 Esas ve 2025/45 Esas sayılı birleşen davaların **KABULÜ** ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından 30.01.2025 tarihli ve 32798 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2025/23 sayılı işkolu tespit kararının **İPTALİNE,**

2. İSPER İstanbul Personel Yönetim AŞ işverenine ait 1290442.034 işyerinin İşkolları Yönetmeliği'nin 20 sıra No.lu *genel işler* işkolunda yer aldığının **TESPİTİNE,**

3. 2025/48 Esas sayılı birleşen davanın **REDDİNE,**

4. Asıl dava bakımından;

a. Davalı Bakanlık harçtan muaf olduğundan harç alınmasına yer olmadığına, davacı tarafından yatırılan 615,40 TL harcın karar kesinleştiğinde ve talep hâlinde davacıya iadesine,

b. Davacının sarf ettiği toplam 7.222,50 TL yargılama giderinin davalı Bakanlıktan alınarak davacıya verilmesine,

c. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Tarife'ye göre 45.000,00 TL vekâlet ücretinin davalı Bakanlıktan alınarak davacı Genel-İş Sendikasına verilmesine,

5. 2025/121 Esas sayılı birleşen dava dosyası bakımından;

a. Davalı Bakanlık harçtan muaf olduğundan harç alınmasına yer olmadığına, davacı tarafından yatırılan 615,40 TL harcın karar kesinleştiğinde ve talep hâlinde davacıya iadesine,

b. Davacının sarf ettiği toplam 7.630,00 TL yargılama giderinin davalı Bakanlıktan alınarak davacıya verilmesine,

c. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Tarife'ye göre 45.000,00 TL vekâlet ücretinin davalı Bakanlıktan alınarak davacı Hizmet-İş Sendikasına verilmesine,

6. 2025/45 Esas sayılı birleşen dava dosyası bakımından;

a. Davalı Bakanlık harçtan muaf olduğundan harç alınmasına yer olmadığına, davacı tarafından yatırılan 615,40 TL harcın karar kesinleştiğinde ve talep hâlinde davacıya iadesine,

b. Davacının sarf ettiği toplam 3.000,00 TL yargılama giderinin davalı Bakanlıktan alınarak davacıya verilmesine,

c. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Tarife'ye göre 45.000,00 TL vekâlet ücretinin davalı Bakanlıktan alınarak davacı Belediye-İş Sendikasına verilmesine,

7. 2025/48 Esas sayılı birleşen dava dosyası bakımından;

a. Karar tarihi itibarıyla alınması gerekli olan 732,00 TL harçtan, peşin alınan 615,40 TL harcın mahsubu ile bakiye 116,60 TL harcın davacıdan tahsili ile Hazineye irat kaydına,

b. Davacının yapmış olduğu yargılama giderinin üzerinde bırakılmasına, davalı Bakanlığın yaptığı yargılama gideri bulunmadığının tespitine,

c. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Tarife'ye göre 45.000,00 TL vekâlet ücretinin davacı Disk Enerji-Sen Sendikası'ndan alınarak davalı Bakanlığa verilmesine,

ç. Davacının yatırdığı istinaf harçlarının üzerinde bırakılmasına,

8. Davacı Türkiye Genel Hizmetler İşçileri Sendikası tarafından yatırılan 3.608,50 TL temyiz yoluna başvurma harcının davalıdan alınarak ilgili davacıya verilmesine, davacı Hizmet İş Sendikası tarafından yatırılan 3.608,50 TL temyiz yoluna başvuru harcı davalıdan alınarak ilgili davacıya verilmesine, davacı Belediye İş Sendikası tarafından yatırılan 3.608,50 TL temyiz yoluna başvurma harcının davalıdan alınarak ilgili davacıya verilmesine,

9. Yatırılan gider avanslarından varsa kullanılmayan bakiyelerinin ilgili tarafa iadesine,

Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgililere iadesine,

Dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

22.06.2026 tarihinde oy birliğiyle kesin olarak karar verildi.